

АКТ
лісопатологічного обстеження насаджень
з метою визначення та оцінки санітарного стану

01 серпня 2025 року

м. Зміїв

Нами, головним спеціалістом відділу охорони та захисту лісів, мисливського господарства та полювання Північно-Східного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Євгенієм ДРІБНОХОДОМ., начальником відділу діагностики ДСЛП «Харківлісозахист» Романом ОСАДЧИМ, інженер з охорони та захисту лісу І категорії відділу охорони і захисту лісів Олександром МИРГОРОДСЬКИМ, разом з лісовою охороною Старовірівського, Чемужівського, Наталинського, Краснополянского та Задонецького лісництв, проведено лісопатологічне обстеження насаджень Зміївського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» з метою визначення та оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження: **211,0 га**

У результаті обстеження встановлено наступне:

Старовірівське лісництво (ДП «Красноградське ЛГ») (31,7 га):

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м.	середній діаметр, см.	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
50	15	6,4	10СЗ	56	0,75	1Б	25	26	407
50	16	9,9	10СЗ	56	0,75	1А	23	24	365
50	17	2,3	10СЗ	51	0,8	1Б	25	26	435
50	18	1,2	10СЗ	56	0,8	1	19	18	299
50	20	2,7	10СЗ	56	0,7	1А	24	26	360
50	25	6,2	10СЗ	44	0,75	1А	21	20	322
50	26	1,8	10СЗ	45	0,9	1Б	22	20	412
50	27	1,2	10СЗ	56	0,6	1	20	32	241
Разом:		31,7							

В ході проведення лісопатологічного обстеження насаджень відмічено, що насадження ослаблені та всихають внаслідок стійкої пожежі акт про лісову пожежу від 13 липня 2025 року. Висота нагару на стовбурах до нижньої частини крони та обпал кореневої шийки (з відмиранням камбію) більше ніж $\frac{1}{2}$ периметра висоти стовбурів дерев. На окремих деревах висота нагару більше 10 м. Обгорання кореневої шийки, кореневих лап, відмирання камбію в нижній частині стовбурів дерев, смоловиділення, охоплюють понад 50% периметра стовбура. Деревя V категорії стану з ознаками заселення стовбуровими шкідниками. В наявності дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі. Насадження частково розладнані.

Поміж тим, на частині виділів відмічено локальну деградацію, дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок ураження інфекційним захворюванням коренева губка та пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження слабкий та середній, характер всихання дифузний та груповий. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі дерева V – VI категорії фізіологічного стану, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева

система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерев у між-осередковому просторі (III – IV категорії фізіологічного стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (вершинний та шести зубий короїди, великий та малий сосновий лубоїди). Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, соснової губки та ознаками ураження раком сірянкою. В насадженнях присутні дерева з нахилом 30^0 і більше від вертикальної осі. Поміж тим на окремих деревах та їх угруповуваннях відмічено нагар стовбура з підпалом до 1 м, внаслідок лісових пожеж минулих робіт.

Зачепилівське лісництво (ДП «Красноградське ЛГ») (7,3 га):

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м.	середній діаметр, см.	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
32	14	5.4	10СЗ+БП	69	0.7	1	22	28	320
34	1	1.3	10СЗ	71	0.7	1А	23	26	320
34	8	0.6	10СЗ	57	0.7	1А	23	26	340
Разом:		7,3							

В ході проведення лісопатологічного обстеження насаджень відмічено локальну деградацію, дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок ураження інфекційним захворюванням коренева губка та пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження слабкий та середній, характер всихання дифузний та груповий. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі дерева V – VI категорії фізіологічного стану, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерев у між-осередковому просторі (III – IV категорії фізіологічного стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (вершинний та шести зубий короїди, великий та малий сосновий лубоїди). Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, соснової губки та ознаками ураження раком сірянкою. В насадженнях присутні дерева з нахилом 30^0 і більше від вертикальної осі. Поміж тим на окремих деревах та їх угруповуваннях відмічено нагар стовбура з підпалом до 1 м, внаслідок лісових пожеж минулих робіт.

Чемужівське лісництво (ДП «Зміївське ЛГ») (58,9 га):

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м.	середній діаметр, см.	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
22	2	12,6	10СЗ+ДЗ	60	0,7	1А	24	28	360
32	14	5,1	10СЗ	85	0,65	1	25	28	353
69	2	2,8	10СЗ+ВЛЧ+БП	56	0,7	1А	22	22	320
85	6	9,5	10СЗ	65	0,75	1	23	22	365

85	11	3,9	10СЗ	55	0,7	1	21	24	301
88	4	5,5	10СЗ	79	0,75	2	23	26	365
88	37	3,6	10СЗ	60	0,7	1А	23	24	340
93	10	2,5	10СЗ	59	0,7	1А	24	24	360
113	3	9,2	10СЗ	70	0,7	1	24	24	360
113	7	4,2	10СЗ	70	0,6	1	25	26	300
Разом:		58,9							

В ході проведення лісопатологічного обстеження насаджень відмічено локальну деградацію, дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок ураження інфекційним захворюванням коренева губка та пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження слабкий та середній, характер всихання дифузний та груповий. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі дерева V – VI категорії фізіологічного стану, відпрацьовані стовбуровими. шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерев у між-осередковому просторі (III – IV категорії фізіологічного стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (вершинний та шестизубий короїди, великий та малий сосновий лубоїди). Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, соснової губки та ознаками ураження раком сірянкою. В насадженнях присутні дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі. Поміж тим на окремих деревах та їх угруповуваннях відмічено нагар стовбура з підпалом до 1 м, внаслідок лісових пожеж минулих років.

Задонецьке лісництво (ДП «Зміївське ЛГ») (31,6 га)

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м.	середній діаметр, см.	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
2	1	0,6	10СЗ	60	0,5	1А	23	24	243
21	3	6,6	10СЗ	100	0,7	2	24	30	360
22	1	0,4	8СЗ(70)2СЗ(50)	70	0,7	1	24	26	328
39	5	1,4	10СЗ	50	0,7	1	20	22	281
135	18	5,4	10СЗ	66	0,7	1	22	24	320
135	19	3	10СЗ	62	0,8	1	22	24	366
135	20	1	10СЗ	73	0,7	1	24	26	360
135	21	0,8	10СЗ	56	0,8	1	20	22	321
159	1	10,3	10СЗ+ОС+БП+КЛЯ	60	0,7	1А	24	28	360
160	14	2,1	5СЗ(80)5СЗ(60)	80	0,65	1	26	30	352
Разом:		31,6							

В ході проведення лісопатологічного обстеження насаджень відмічено локальну деградацію, дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок ураження інфекційним захворюванням коренева губка та пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження слабкий та середній, характер всихання дифузний та груповий. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі дерева V – VI категорії фізіологічного стану, відпрацьовані стовбуровими. шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерев у між-осередковому просторі (III – IV

категорії фізіологічного стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (вершинний та шести зубий короїди, великий та малий сосновий лубоїди). Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, соснової губки та ознаками ураження раком сірянкою. В насадженнях присутні дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі. Поміж тим деякі насадження ослаблені та всихають внаслідок стійкої пожежі минулих років. Висота нагару на стовбурах до нижньої частини крони та обпал кореневої шийки (з відмиранням камбію) менше ніж ½ периметра висоти стовбурів дерев. На окремих деревах висота нагару до 8 м. Обгорання кореневої шийки, кореневих лап, відмирання камбію в нижній частині стовбурів дерев, смоловиділення, охоплюють до 50% периметра стовбура.

Краснополянське лісництво (ДП «Зміївське ЛГ») (81,5 га):

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м.	середній діаметр, см.	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
1	6	0,6	10ДЗ	60	0,7	2	21	22	249
1	10	0,7	10ДЗ	60	0,7	2	19	20	214
1	11	1,3	10ДЗ+КЛГ	85	0,7	2	23	28	246
1	14	2,5	10ДЗ+БРС+БХА	69	0,7	2	20	22	232
2	5	7,5	8ДЗ2ЯЗ	71	0,7	1	24	26	303
8	3	16,8	10ДЗ+КЛГ	85	0,7	2	25	28	281
8	8	3,3	10ДЗ+КЛГ	85	0,7	2	24	28	263
8	9	0,6	10ДЗ	74	0,7	1	23	24	285
24	8	0,6	7ДЗ3ЯЗ+КЛГ	75	0,7	2	23	26	257
28	8	3,4	10ДЗ	70	0,7	1	24	28	303
44	2	4,6	4ДЗ3КЛГ2ЯЗ1ЛПД	50	0,7	1	20	22	207
47	1	39,2	9ДЗ1КЛГ+БРС	105	0,6	2	27	36	266
67	3	0,4	7ДЗ2ЛПД1КЛГ	75	0,7	2	22	26	223
Разом:		81,5							

В результаті обстеження вищевказаних ділянок встановлено, що дерева та їх групи в насадженнях ослаблені та відмирають в наслідок ураження комплексом інфекційних захворювань, ступінь ураження насадження –середній. Характер розповсюдження дифузний та груповий. Виявлено характерні ознаки розповсюдження таких захворювань: несправжній дубовий трутовик, опеньок осінній, вертицильозне в'янення, графіоз, печіночниця звичайна, щетиноволосий трутовик, сірчано – жовтий трутовик, лускатий трутовик та трутовик звичайний, про що свідчить наявність стовбурових та комлевих гнилей, сухостою, плодові тіла, напливи, некрози, всихаючі та всохлі водяні пагони, скелетні гілки, верхівки дерев. Ослаблені дерева (III - IV категорії фізіологічного стану) мають ознаки ураження стовбуровими шкідниками. В насадженні присутні дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі, дерева з численними ознаками пошкодження стовбурів низькими температурами (морозобоїни), що призводять до ураження дерев інфекційним захворюваннями та сприяють їх подальшому розповсюдженню.

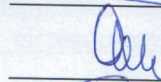
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

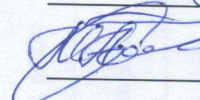
В обстежених насадженнях виявлено осередки інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, що негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час

обстеження можна характеризувати як незадовільний та збільшує можливість подальшого розповсюдження наявних захворювань та шкідників. Зважаючи на біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вище перелічених насадженнях інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, рекомендовано керуватись Санітарними правилами в лісах України, в 2025 році провести у вище перелічених насадженнях заходи з поліпшення санітарного стану лісів. Враховуючи ступінь розповсюдження інфекційних захворювань та стовбурових шкідників - вибіркові санітарні рубки (на загальній площі **211,0 га**), з вилученням з деревостанів аварійних, сухостійних дерев, дерев уражених кореневою губкою, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дерево-руйнівних інфекційних захворювань. Адже ліквідація наслідків стихійних явищ, попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних захворювань, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Підписи:

 Євгеній ДРІБНОХОД

 Роман ОСАДЧИЙ

 Олександр МИРГОРОДСЬКИЙ